

O M Í S T N Í C H Š K O L Á C H

Škola v Sulkovci

V Sulkovci se vyučovalo již v 17. století a školní kronika toto tvrzení dokazuje slovy: *toho nepochybným důkazem jest nalezený kámen náhrobní z r. 1697, pod nímž pochováno bylo dítě učitele sulkoveckého.* Na místě, kde dnes stojí fara, byla po roce 1720 vystavěna dřevěná škola a kolem roku 1750 byla škola přestavěna. Učitel Josef Kovářík uvádí, že to bylo na místě tehdejší kovárny, dnes čp. 14.

V roce 1809 začali Sulkovečtí jednat o stavbě nové, třetí školní budovy, protože stará škola už byla moc sešlá. Poslali deputaci k tehdejšímu panu baronu Josefovi J. z Honrichsu s prosbou, aby jim dal postavit novou školu ze dřeva a zavázali se k *tažné i ruční práci* při stavbě. Jejich žádosti baron vyhověl, a tak byla roku 1811 postavena nová dřevěná škola.

Podle školní kroniky byla v roce 1869 zvolena v Sulkovci první školní rada ve složení předseda Josef Jílek, místopředseda Josef Šubrt, členové Ignác Nykodým a František Mareček, dále ji tvořili důstojný pán Ignác Janoušek a učitel Jan Synek. Tato místní školní rada hned žádala o povolení ke stavbě nové školy, neboť stará škola postavená z použitého materiálu už dosluhovala. Ke stavbě došlo v roce 1880 poté, co školu navštívil c. k. školní dozorce a zjistil její špatný stav. Mezitím přestaly docházet do sulkovecké školy podle nových školních zákonů děti z Nyklovic a Polomi. Na základě nařízení c. k. školní rady, aby sulkovečtí postavili novou školu, jinak že bude vystavěna na jejich útraty, obec hned požádala o dary či půjčky. Dokonce *Jeho Cís. a Král. Veličenstvo, který žádost tuto milostivě vyslyšev, daroval na stavbu 200 zl.....Všichni občané podvolili se pak buď materiál ku stavbě dovážeti, nebo práci ruční (ná dennickou) zdarma konati. Na jaře roku 1880 přikročeno bylo ku stavbě, která tak rychle pokračovala, že ještě téhož roku dne 24. října za velikého účastenství lidu domácího i okolního důst. p farářem Josefem Hanákem vysvěcena a svému účeli odevzdána byla.* Škola byla postavena z cihel a z opuky na místě obecních zahrádek zvaných *Hlavatiska*, podle řepy, která se na pozemcích sázela. Místo bylo bohužel vlhké, a tak bylo třeba záhy vyměnit podlahu a další dřevěné části.

V sulkovecké školní kronice jsou také uvedeny počty žáků od roku 1878, kdy jich bylo 55 a jejich počet stoupal až k 83 žákům ve školním roce 1900/01. *Od roku 1903 zde žactva stále ubývá. Příčinou toho bylo zřízení chlapecké měšť. školy v Bystrém r. 1903 a dívčí tamtéž r. 1907....Konečně vylidňuje se obec též následkem všude se rozmáhajícího průmyslu, jako*

skoro všechen venkov. Za zmínku stojí rozdíl mezi počtem žáků, který se uvádí na začátku a na konci školního roku. Zápisy vypovídají o tom, že až v polovině 20. let 20. století není patrný rozdíl mezi těmito počty, totiž že na konci vycházelo ze školy řádově o 5 žáků méně než na začátku školního roku. Ve školním roce 1892/93 vycházelo ze školy o 9 dětí méně a v roce 1919/19 to bylo dokonce o 13 dětí méně.

Čtyřstránkový soupis Příznivcové a dobrodincové školy obsahuje podrobné údaje o darech institucí i jednotlivců nejen na zakoupení školních pomůcek nebo knih, ale dozvídáme se z něj různé podrobnosti týkající se života školy. Dne 12. března 1911 daroval učitel Jos. Kovářík škole vědeckých knih za 136. 50 K, čímž položil základ ku knihovně učitelské...V roce 1922 darovala lesní správa v Nyklovicích za výpomoc při mniškové katastrofě 53, 50 Kč...Na zájezd školních dětí daroval spolek divadelních ochotníků 467,57 Kč, sbor dobrovolných hasičů 68, 68 Kč; rolníci Frant. Cibulka, č. 2 a Frant. Schaffer, č. 24 zdarma svými povozy zavezli děti na nádraží do Poličky a rolníci Josef Šubrt, č. 42 a Jan Klodner, č. 19 zdarma celou výpravu z Poličky přivezli. Legionář Adolf Dvořák daroval škole sbírku italských nerostů, dvě menší hvězdice a jeden bílý korál. Klub rodáků z Bystrého v Praze obdaroval v roce 1934 celkem 9 dětí látkami.

Samostatnou kapitolou v životě dětí byly školní slavnosti a výlety. Radovánky a slavnosti od roku 1880 dosti často se opakovaly, většinou pak se i dobře vydařily... Pan učitel Rolčík, předchůdce Josefa Kováříka, uspořádal patero zábav, a sice tři besedy školní a dva výlety...ještě lépe vydařil se druhý výlet r. 1883, na němž kromě básní a písní hrály dívky divadlo „Slepá babička“, jež se dobře vydařilo.(Provozování této hry bylo vys.c. k. zem.škol. radou povoleno.) Nezbytné asi byly oslavy kulatých výročí Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I. Slavnost uspořádaná na počest jeho čtyřicetiletého panování trvala dvě hodiny a lid s myslí nadšenou školní světnici opouštěl.

V časech rakousko-uherské monarchie byly slavnosti vedle zábav vázaných i nevázaných prodchnuty vlastenectvím a národním cítěním. Když se v roce 1908 slavilo na Sulkovci šedesátileté panování Jeho Veličenstva, slavnostní promluvu měl učitel Josef Kovářík, načež za zvuků rakouské národní hymny a písně „Kde domov můj?“ byly sázeny pamětní lípy. A o tom, že tehdejší pedagogové měli dobré nápady a dovedli potěšit dětskou duši i žaludek, svědčí zápis: Dne 10. srpna 1902 uspořádal uč. J. Kovářík školním dětem výlet „u buka“ při čemž byly dívky poděleny rohlíky, párky a pivem na útraty dp. far. Jos. Janička a uč. Jos. Kováříka. Výlet byl tehdy velice krásný.

Stará sulkovecká škola na *Hlavatiskách* z roku 1880 sloužila několika generacím dětí a vystřídal se v ní množství kantorů, katechetů a industriálních učitelek. Všichni měli vliv na vzdělanost a místní kulturu, při čemž jednou z výrazných postav působících nejen ve škole, ale i v celém veřejném životě obce byl učitel

Josef Kovářík.

Narodil se 21. prosince 1863 v Rájci na Moravě. Dva roky navštěvoval školu v Rájci, v roce 1872 se odstěhoval s rodiči do Jedovnic, kde pokračoval ve školní docházce jeden rok a pak byl soukromě vyučován česky a německy v Kotvrdovicích. Ve 12 letech začal studovat na českém gymnáziu v Brně, po třech letech studií byl přijat ke studiu na českém ústavu ku vzdělání učitelů rovněž v Brně. 15. července 1882 obdržel vysvědčení dospělosti a dne 4. září 1882 byl jmenován podučitelem v Sebranicích. V říjnu roku 1884 úspěšně vykonal zkoušku učitelské způsobilosti. V Sebranicích zůstal až do skončení školního roku 1886 a od září téhož roku nastoupil místo definitivního učitele v Sulkovci. Zde byl 9 let členem obecního výboru. Významné funkce zastával rovněž v místním hasičském sboru založeném v roce 1887. Takto čteme v hasičské kronice z roku 1898: *Ve sboru zastával funkce velitele, podvelitele a jednatele a po zřízení úřadu předsednického jest od 1. ledna 1896 předsedou sboru. Diplom čestného členství obdržel dne 4. února 1891. Zároveň s J. Dvořákem vycvičil sbor.* V roce 1906 začali dospělí na jeho návrh hrát divadlo a byl založen *Spolek divadelních ochotníků*. V roce 1910 byl Josef Kovářík jmenován čestným členem tohoto spolku a v roce 1912 jej obecní zastupitelstvo jmenovalo čestným občanem obce *za veškeré zásluhy, kterých jako učitel i jako občan si o obec Sulkovec získal.*

Jako učitel a správce školy působil v Sulkovci 32 let. Zemřel 21. 12. 1918, za rok na to, když – jak sám vepsal do školní kroniky – *Dne 28. listopadu učitel Jos. Kovářík, stížen těžkou neuralgií v pravé polovici hlavy, musil přerušiti vyučování, což trvalo až do 16. září 1918.* Josef Kovářík je pochován na sulkoveckém hřbitově, v hrobě, jenž dnes patří rodině Cibulkově, do které se provdala jedna z jeho dcer. Na pohřeb si pamatuje jeho žákyně, paní Anna Jandlová ze Sulkovce (nar. 1905), která nesla se spolužačkou věnec a ve školní kronice je zaznamenáno: *Tělo jeho nevydrželo útrap a nedostatku za světové války 1914 – 1918 a k poslednímu odpočinku na místní hřbitov doprovázeno bylo 24. prosince 1918 za velice hojné účasti občanů z obce i z okolí, hasičského sboru i jeho kolegů. Čest budiž jeho práci i památce!*

Závěrečné řádky o sulkovecké škole patří současné, v pořadí čtvrté školní budově: v květnu v roce 1946 bylo rozhodnuto kvůli zchátralému stavu a vlhkosti staré budovy o stavbě nové školy, zahrady a hřiště na jižním okraji Sulkovce na pozemcích p. Schaffra a p. Dvořáka. Dne 1. září 1950 se začalo vyučovat v nové škole, kde byla v roce 1954 zřízena dvojtřídka. Dodnes se ve škole učí. Kromě sulkoveckých dětí sem dojíždějí do jedné třídy obecné školy (1. – 4. tř.) a do jedné třídy mateřské školy také děti z Polomi a z Ubušínska.

Jiná historie a jiné dostupné dokumenty se vážou na **evangelickou školu v Polomi**.

Směřujeme-li do Polomi od Veselí, nemůže ujít naší pozornosti velká, dnes už chátrající budova někdejší církevní školy. Je v současnosti nevyužitá a čeká, až opět dojde k dohodě mezi znesvářenými stranami a padne rozhodnutí, jaký bude její další osud. Věřme, že rozhodnutí přijde dříve než zkáza. Vždyť dům stojí v obci obklopené překrásnou krajinou, v místech, kam směřují kroky těch, kteří sem rodem od nepaměti patří i těch, kteří jsou v kraji hosty a vracejí se znovu a znovu. Dnešek bývalé evangelické školy v Polomi je neveselý, není to však poprvé. V podobné situaci byl dům i před padesáti lety. Tehdy, v roce 1946, zde skončila výuka a téměř sedm let nebylo jasné, co bude dál. Přebudování na rekreační objekt zachránilo škole život a vložené investice vraceli hosté, kterým obec i kraj natrvalo učaroval. Také starší historie domu i vlastní školy nejsou bez zajímavosti, a tak tedy nahlédneme do kroniky obce Polom a do archivu Farního sboru Českobratrské církve ve Veselí, kam je obec přifařena.

Přesto, že zakládat vlastní školy povoloval již toleranční patent, začínají dějiny polomské školy až v šedesátých letech 19. století. Do té doby navštěvovaly děti z Polomi katolickou školu v Sulkovci. Po tzv. vyškolení ze Sulkovce měly možnost chodit do značně vzdálenější evangelické školy ve Veselí. Ten, kdo jednou šel pěšky - a navíc v podzimní plískanici nebo v hlubokém sněhu - z Polomi do Veselí a zpět do strmého kopce Jedle, jistě pochopí, kde hledat jeden z důvodů pro vybudování vlastní školy.

V archivu na veselské evangelické faře je listina z 28. října 1861 zapsaná dvojjazyčně Josefem Totuškem, farářem ve Veselí a podepsaná představiteli obce Polom. V ní se praví:

Listina

My níže podepsaní evangeličtí i církevní představení v obci Polom okresu Kunštátského na Moravě, taktéž všichni ostatní samostatní občané odtamtud, dosvědčujeme touto dobrovolně od nás vypravenou listinou a potvrzujeme prítiskem pečeti obce naší a

vlastnoručním podpisem naším, že majíce blaho sboru našeho domácího ve Veselím a celé církvi naší evangelické na zřeteli, přejeme sobě a toužebně žádáme, aby až dosavád přiškolené dítky naše do římsko-kat. školy v Sulkovci, mohly z té katolické školy vyškolené a ku škole evangelické ve Veselím přiškolené býti.

K tomu cíli usnesli jsme se na tom, že pakli slavné církevní úřady naše toto odškolení povolí - s přivolením přiškolených ku škole Veselské obcí a tamějšího pana učitele jakož i dvojctihodného farního úřadu, k té jmenované Veselské škole se připojíme a od tamějšího školního učitele a dvojč. Duchovn. Správce odvislého exkurendního pomocníka povoláme, kterýžby naší mládež v Polomi vyučoval, začez jemu zákonitě určitou mzdu totiž 120 zl r/č píšem Sto Dvacet zlatých rak. čísla tím způsobem věnujeme, že jemu peněz na hotovosti 40 zl. Totíž Čtyřecet zlatých rak. čísla v čtvrtletních lhůtách anticipovat podlé výměru daně katastrální na jednotlivého občana vypadající, pak svobodný byt slušnou stravu dle pořádku týdenního u jednotlivých občanů, taktěž dostatečné topivo dodávati hotovi jsme. Aby však byla slušná místnost jak pro vyučování našich dítek tak i pro byt povolan býti majícího exkurendního pomocníka v obci Polomi, domluvili jsme se se spoluobčanem naším, spolu na této listině podepsaným Antonínem Havlem gruntovníkem č. 11 z Polomi, že on k tomu dostatečně prostrannou výměniskou světnici při gruntě č. 11 propůjčí, kterouž my, dokud nám ji k výše (...) čili ponechá, v dobrém (...) a náležitým a potřebným k dotyčnému vyučování nábytkem zaopatřiti - jak milé nás vysoké povolení dojde - zaopatřiti neobmeškáme.

Dáno na hromadě obecní, potvrzeno a podepsáno v obci Polomi dne 28. října 1861

Karel Jančík představený obce

Josef Ondraček starší

(a další jména představitelů obce)

Totušek

Pfarrer in Weselí

Stejného dne sepsali také zástupci obcí, které byly přiškoleny k Veselí, a to z Korouhvice, Hlubokého, Malého Ubušina, Veselí a Chudobína, listinu (opět dvojjazyčnou a stvrzenou farářem Totuškem), v níž povolují a doporučují polomským ustavení školy.

V archivu je taktěž uložen dopis seniora Josefa Totuška (otce veselského faráře) z 10. dubna 1862 vztahující se k této záležitosti. Senior Totušek mezi jiným píše:

...Nížeopodpsaný nevidí žádnou zákonitou překážku žádosti evang. občanů polomských vyhověti, a dává tímto své přivolení k zřízení expon. evang. školy v Polomi z následujících příčin:

- 1. (..(11. 13. 14 a 24. Císař. Patenty od 8. dubna 1861 udělují evangelíkům to právo, dle vlastního uznání způsobem zákonitě doporučeným školy sobě zřizovati.*
- 2. Nachází se dle vystavené listiny od 28. října 1861 občanů polomských v tamnější obci místnost čili příbytek k vyučování dítek cele přiměřený a způsobný.*
- 3. Chtějí obyvatelé polomští výživu tam zřízenou býti majícího podučitele pojistiti a pořádně odváděti.*

Nechat' tedy dvojctihodný farní úřad polomských občanů v tomto výroku uvědomí, přitom též péči má, by základní listina platu budoucího podučitele polomského co nejdříve vyhotovena a k dalšímu předložení ji vrchní cír. Radě sem odeslána byla.....

Jak je uvedeno v kronice obce Polom a jak také dokládá originální listina z archivu na faře ve Veselí, vyučování dětí bylo povoleno výnosem moravského místodržitelství ze dne 18. srpna 1863. Velmi brzy začali polomští pomýšlet na stavbu nové školy, neboť provizorium v soukromých objektech, které trvalo dva roky, nebylo zřejmě ideální.

Původní představu, že postaví nový dům (opět lze najít k tomuto listinný materiál ve sborovém archivu), pozměnil farář Totušek návrhem, aby koupili usedlost č. 4 od manželů Řehůrkových. František a Vincencie (Čeňka) Řehůrkovi, původně z Rovečného, dům nevlastnili dlouho. V archivu je uložena kupní smlouva ze 17. listopadu 1855, která dokládá koupi poloviny celolánu č. 4 v Polomi od Hynka Vondry za 2 240 rýnských stříbra. Z archivních materiálů je také zřejmé, že manželé Řehůrkovi se velmi zadlužili, protože na půllánu č. 4 vázla řada obligací, a najdeme tam i doklady o žalobě proti nim. Je tedy pravděpodobné, že prodej domu v ceně 2 900 zlatých i s pozemky byl pro Řehůrkovy jediným řešením a pro evangelickou reformovanou školní obec v Polomi velikou výhodou. V archivu uložené kvitance z následujícího období potvrzují, že dluhy váznoucí na domě byly hrazeny.

Sborový archiv obsahuje řadu velmi zajímavých listin k dějinám polomské školy, je však pravděpodobné, že nebylo archivováno vše. Vedle věcné stránky archiválií nám několik poznámek na okraji dovoluje nahlédnout i do roviny zcela jiné. Jak se dočítáme v kronice obce:

Největším dobrodincem místní školy je veselský farář Josef Totušek, který má zásluhu o to, že školní obcí polomskou byl podsedeček č. 4 zakoupen na školu a penězi sebranými od rozličných dobročinných spolků celkový náklad uhrazen.

Josef Totušek, evangelický farář h.v. ve Veselí, byl synem tehdejšího seniora západního obvodu moravského, taktéž faráře Josefa Totuška, byl jeho přímým podřízeným. Mezi oběma duchovními byla ohledně školy v Polomi vedena čilá korespondence. V archivu je řada dopisů otce synovi, seniora faráři. Oslovení je vždy velmi úřední: „*Dvojctihodný farní úrade!*“ Z věcného obsahu lze přesto vyčíst laskavost, snahu, aby vše bylo řádně vykonáno, aby syn a sbor na nic nezapomněli. Na třech úředních dopisech je dole tužkou připsaný osobní vzkaz, který z postavy z archiválií činí rázem lidskou bytost. Na německy psaném dopise, který je datovaný v Kloboukách 27. dubna 1863, čteme českou osobní poznámku:

Srdečné pozdravení! Počasí máme zde velice studené osení nepříznivé. Strom jest v květu, réví se pomalu pohybuje. Pan hejtman Petr přijde tedy na odpočinek, requiescat in pace -.

Na česky psaném dopise z 18. listopadu 1864 je dovětek:

Matka došla včera o 1/26 hod. večer šťastně domu. Jen prý ji trochu nohy bolí. Pozdravujeme vás všech srdečně. Zavdal jsem si Budinského.

Na česky psaném kratičkém úředním dopise z 12. července 1867 je připojena dole věta:

Toužebně očekáváme nějakou soukromou zprávu.

Archivní doklady týkající se peněz na koupi školy a její provoz tvoří také poměrně objemnou složku. Zajímavé je například nahlédnout do dvouarší, které je nadepsáno *Kniha příjmů a vydání pro dary, věnované na stavbu školy Polomské 14.7.1865 za faráře Josefa Totuška, učitele Jana Kaliny a výboru školního Pavla Jančíka předsedy, a přisedících Antonína Havla, Antonína Ambrože a Josefa Ondráčka sen.* Příjmy jsou vedeny od 26. června 1865 do 13. ledna 1867 a činí 1057 zl. 96 kr. plus příjem z posledního data ve výši 9 zl. 20 kr. Vydání přibližně ze stejných termínů ve výši 10 zl. 77 kr. většinou za poštovné a kolky. Po čtyřech prázdných stranách následuje zápis ze 14. března 1866, že půlgrunt č. 4 v Polomi je koupený za 2900 zlatých.

Měla-li usedlost č. 4 vyhovovat tehdejším představám a hygienickým požadavkům, musela být poněkud upravena. Během doby pak došlo k více stavebním úpravám. V archivu je

uložen nákras z 15. prosince 1866 od stavitele Josefa Schiera z Bystřice, kde je zakreslena přístavba tzv. žákovny pro 45 dítek, a je zde také Schierův rozpočet. A v obecní kronice se dočítáme, jak se místní na stavebních úpravách podíleli:

Místní rolníci zaplatili po 11 zl. na školu a poskytli bezplatně povozy potřebné při úpravě školy. Domkaři pracovali několik dní na přístavbě třídy, komůrky a dřevníku. Platu za práci nežádali. Byt pro učitele, kuchyň, chlév a sklep zůstaly v původním stavu. Stavební práce byly ukončeny a škola odevzdána byla svému účelu r. 1867.

Ve zlepšování a stavebních úpravách se pokračovalo i v následujících obdobích. Roku 1881 byla založena školní zahrada o výměře 7 arů 80 m čtverečních (náklad cca 100 zl.). Roku 1884 bylo přistaveno patro, zřízeno nové podkúlní a škola pokryta šindelem a po dvaceti letech břídlicí.

Řada dokumentů dokládá, že sliby faráře ohledně finanční pomoci domácích sborů i ze zahraničí nebyly plané. Gustav-Adolfský spolek několikrát oznamuje na předtištěných formulářích výši sbírek z různých míst; výnosy sbírek domácích sborů oznamuje superintendent Beneš z Vanovic např. tímto dopisem:

Seznam všech přispěvatelů na školu v Polomi by byl velmi dlouhý; jejich často nevelké obnosy jsou označovány jako dary či daně lásky. Bez obětavosti jednotlivců, sborů a vydatné pomoci podpůrného Gustav-Adolfského spolku by se vytvoření školy v Polomi nemohlo podařit. Její existence sloužila nakonec nejen místním dětem, ale také školákům z blízké obce Korouhvice.

Kronika obce Polom podává také soupis učitelů - prvním z nich byl Jan Kalina, v Polomi učil 41 let. V roce 1905 byl ustanoven druhý učitel, Otakar Chalupa, rodem z Vanovic. Třetí učitel, František Tauber ze Sázavy, působil v Polomi od roku 1906 do roku 1914. Ve školním roce 1913 - 14, v době dovolené F. Taubera, působil v Polomi Jaromír Soukup z Lískovce u Nedvědice. Od roku 1914 do roku 1925 vyučoval v Polomi Tomáš Dostál z Německého a po něm, od 1. 7. 1926, Josef Matějů rodem z Ubušína. O každém z nich je v kronice napsáno, kde studovali a kde působili. Záznamy o dalších učitelích až do roku 1946, kdy škola zanikla, nejsou shromážděny.

Škole, tedy dětem a jejich vzdělání, bylo věnováno veliké úsilí občanů Polomi, jejich faráře a mnohých dalších. V archivu se dochoval soupis dětí z obce Polom, které navštěvovaly školu ve školním roce 1864/65. Seznam obsahuje celé datum narození a čp. domu, ze kterého

školách pocházel. Ve Veselí ho vyhotovil dne 2. prosince 1864 farář J. Totušek. Ve druhém seznamu, který vyhotovil učitel J. Kalina v Polomi 14. července 1865 jsou jména řazena abecedně, data narození ani čísla domů nejsou uvedena. V poznámce se uvádí:

„Tři jsou školního platu, pro nedostatek a chudobu, sprostěni.“

Seznam podepsali kromě učitele Kaliny tři představitelé obce a farář Totušek.

Podle dobových zvyklostí jsou v obou seznamech některá dívčí jména zapsána v mužském tvaru, nepřechýlená.

A tak ať už se nám úsilí všech zúčastněných o vytvoření školy v Polomi jeví z dnešního pohledu podivuhodně bláznivé či naopak odvážné a následování hodné, je třeba mít na paměti, že jsou mezi námi pamětníci, kteří tuto evangelickou školu navštěvovali. Zeptejme se jich, jaké mají na ni vzpomínky, jací byli její učitelé a žáci a co by jí přáli do budoucna.

Protějškem sulkoveckého učitele Josefa Kovářika byla osobnost polomské školy, **učitel Jan Kalina**. Narodil v roce 1844 v Koníkově u Nového Města na Moravě. Ve Věcově navštěvoval národní školu, rok byl ve škole v Jimramově, čtvrtou třídu národní školy a první a druhou třídu reálky absolvoval v Poličce. Dva roky studoval v Brně v pedagogiu, tam získal podučitelské vysvědčení a po dvou letech, v roce 1865, vysvědčení učitelské. Jeden rok byl v Bolehošti v Čechách provisorem a do Polomi přišel v roce 1864. Oženil se zde s Annou Uhlířovou z čp. 7 a žil zde ve vlastním domku i po roce 1905, kdy odešel po 42 letech do výslužby. Pohřben byl ve Veselí 30. 10. 1921. V Archivu Farního sboru Českobratrské církve evangelické ve Veselí je doložen originál jeho povolávací listiny z 15. října 1864 potvrzený v přítomnosti faráře Totuška podpisy církevních a obecních představených. Následujícího dne, 16. října 1864, podučitel Jan Kalina toto povolání ve své rodné obci Koníkově přijal a stvrdil podpisem. Po 42 letech služby připsal vlastní, již roztřesenou rukou, na první stranu povolávací listiny:

Tentýž odchází po 42. leté službě školní na trvalý odpočinek s 1.600 zl. čili 3.200 K ročně. Polom 28/10 1905

Kalina